

LAB-NYTT 2025:7

**Information från Regional Laboratoriemedicin
2025-11-14**

6/7ml EDTA-rör accepteras inte på nya hematologiinstrument

Den 2 december byts hematologiinstrument ut på Laboratorium för Klinisk kemi Borås och Klinisk kemi och transfusionsmedicin Alingsås. De nya instrumenten accepterar inte 6/7ml EDTA-rör.

Vid frågor kontakta:
Monica Kühn, Leg. Biomedicinsk analytiker
Laboratorium för Klinisk kemi Borås

Ändrad nedre svarsgräns för C-EPK

Den 2 december ändras nedre svarsgräns för Csv-Erytrocyter till C-EPK $<1000 \times 10^6$.

Vid frågor kontakta:
Hanna Fahlen, Specialistläkare Klinisk kemi
hanna.fahlen@vgregion.se

Sofia Grund, Överläkare Klinisk kemi
sofia.grund@vgregion.se

Nya analyser inom hematologi

Den 2 december tas nya analyser i drift.

Analys	Enhet	Referensintervall
B-IPF Immature platelet fraction	%	1,2-8,9
B-MPV Mean platelet volume	fL	9,3-12,7
B-MCHR Retikulocytens hemoglobinhalt	pg	29-35
TPK-C Trombocyter i citrat	$\times 10^9/L$	145-348

Vid frågor kontakta:
Sofia Grund, Överläkare Klinisk kemi
sofia.grund@vgregion.se

Ändrad rutin vid uppackning av prover i transportväskor på Klinisk kemi Borås

Från den 17 november kommer signeringslappar inte längre läggas i transportväskan vid uppackning av prover som är tagna utanför SÄS. En inventering kommer att göras gällande innehållet i väskorna och plastpåsar, bottenskydd mm kommer att bytas ut.

Vid frågor kontakta:
Oscar Winkler, Funktionsansvarig provinlämning
Laboratorium för Klinisk kemi Borås

Ny regional rutin för Legionella-diagnostik

Den 1 november infördes en gemensam rutin för diagnostik av Legionella på de mikrobiologiska laboratorierna i Trollhättan, Borås och Göteborg.

Vid frågeställning Legionella rekommenderas alltid ett nedre luftvägsprov, dvs. sputum, trachealsekret eller prov taget via bronkoskop. Provet analyseras med Atypiska luftvägsbakterie PCR på lokalt laboratorium. I analysen ingår förutom Legionella pneumophila även Mycoplasma pneumoniae, Chlamydia pneumoniae och Chlamydia psittaci.

Alla nedre luftvägsprov som utfaller negativa i analysen av dessa fyra agens (oavsett frågeställning) skickas till Göteborg för komplettering med Legionella species PCR. I denna PCR kan andra Legionella-arter än L. pneumophila påvisas. Metoden kan dock inte artbestämma fyndet, utan endast visa att fyndet är en annan art än L. pneumophila. Legionella species PCR innehåller även L. pneumophila, och eftersom metoden är känsligare än Atypiska luftvägsbakterie PCR, kan L. pneumophila i små mängder ibland påvisas trots att Atypiska luftvägsbakterie PCR utfallit negativt. Detta kommenteras i sådana fall i svaret.

Vid alla fynd av L. pneumophila respektive Legionella species kommer provet att odlas i Göteborg för försök att isolera fram bakterien. Framodlad stam av Legionella species kan därefter artbestämmas. I vissa fall kan prov med fynd av Legionella species dessutom komma att skickas till referenslaboratorium för försök till molekylärbiologisk artbestämning av bakterien.

Odling av ursprungsprov för primär diagnostik av Legionella kommer inte längre att utföras på de regionala laboratorierna.

Vid frågor kontakta:

Erika Hallman

Klinisk Mikrobiologi SU, Borås

Förändring av kvantifiering i urinodlingssvar

Den 1 november infördes kvantifiering av fynd i urinodling på svaren. Fynden svaras semi-kvantitativt. Det innebär en ungefärlig mängd, men inte en exakt mängd. Detta ersätter den nuvarande mängdbedömningen "signifikant" och "tveksamt signifikant".

De nya angivna mängderna i svaret kommer vara (CFU = Colony forming unit):
ca 1000 cfu/ml
ca 10 000 cfu/ml
>100 000 cfu/ml

Förändringen sker för att svaren ska vara mer lika med vad som anges i litteraturen och nationella vårdprogram.
Det innebär också att kvantifieringen i svaret blir mer objektivt än tidigare.

Vid frågor kontakta:
Erika Hallman
Klinisk Mikrobiologi SU, Borås

Påminnelse från Transfusionsmedicin

Beställningar till blodgruppsserologiska utredningar (Blodgruppering, Förenlighetsprov mm) måste enligt SOSFS 2009:29 vara signerade. Med signering menas underskrift med fullständigt namn. Signatur godkänns inte. VGR-Id är inte en godkänd signatur.

Prov som inte är signerade godkänns inte och provet får tas om - vilket kan leda till längre väntetid för patienten.

Använd alltid senaste utgåvan av remiss, där står de aktuella instruktionerna. Många beställare använder en gammal remiss och då stämmer inte de instruktioner som finns.

Remisser finns att hämta på intranätet, sök på Remiss Transfusionsmedicin.

Blodgrupperingar analyseras kontinuerligt under dagen och man får svar under dagen och senast till nästa dag.

En förenlighetsprövning ska vara klar inom 4 timmar, ett akut BAS-test besvaras inom 90 minuter, oftast snabbare. Transfusionsmedicin mäter regelbundet Turn Around Time på AKUT BAS-test.

Många beställare använder AKUT tillägget fel. AKUT-markering ska endast användas om blodkomponenter behövs inom 90 minuter och patientens liv och välmående är i fara.

BAS-test: meningen med BAS-test är att det ska gå snabbt att reservera blodkomponenter. Finns det en giltig BAS-test kan komponenter snabbt lämnas ut - man behöver inte lägga upp erythrocyter för säkerhets skull.

BKS/MG-test: patienten har antikroppar eller annat som påverkar reservationen. Uppläggning av erythrocyter kräver MG-test, vilket tar minst 45 - 60 minuter ibland längre tid. Misstänker man att patienten behöver erythrocyter bör blodkomponenter alltid beställas i god tid.

Beställda erythrocyter som inte används returneras till lagret, avdelningen debiteras för en returkostnad.

Plasma: förvaras fryst och tinas inför transfusion. Mycket plasma beställs och används ej - dessa enheter kasseras på Transfusionsmedicin och beställaren debiteras.

Vid frågor kontakta:

Maria Hermansson

Laboratorium för Transfusionsmedicin Borås

Kontakt:

Klinisk kemi Borås: 033-6161864

Klinisk Mikrobiologi Borås: 033-6161883

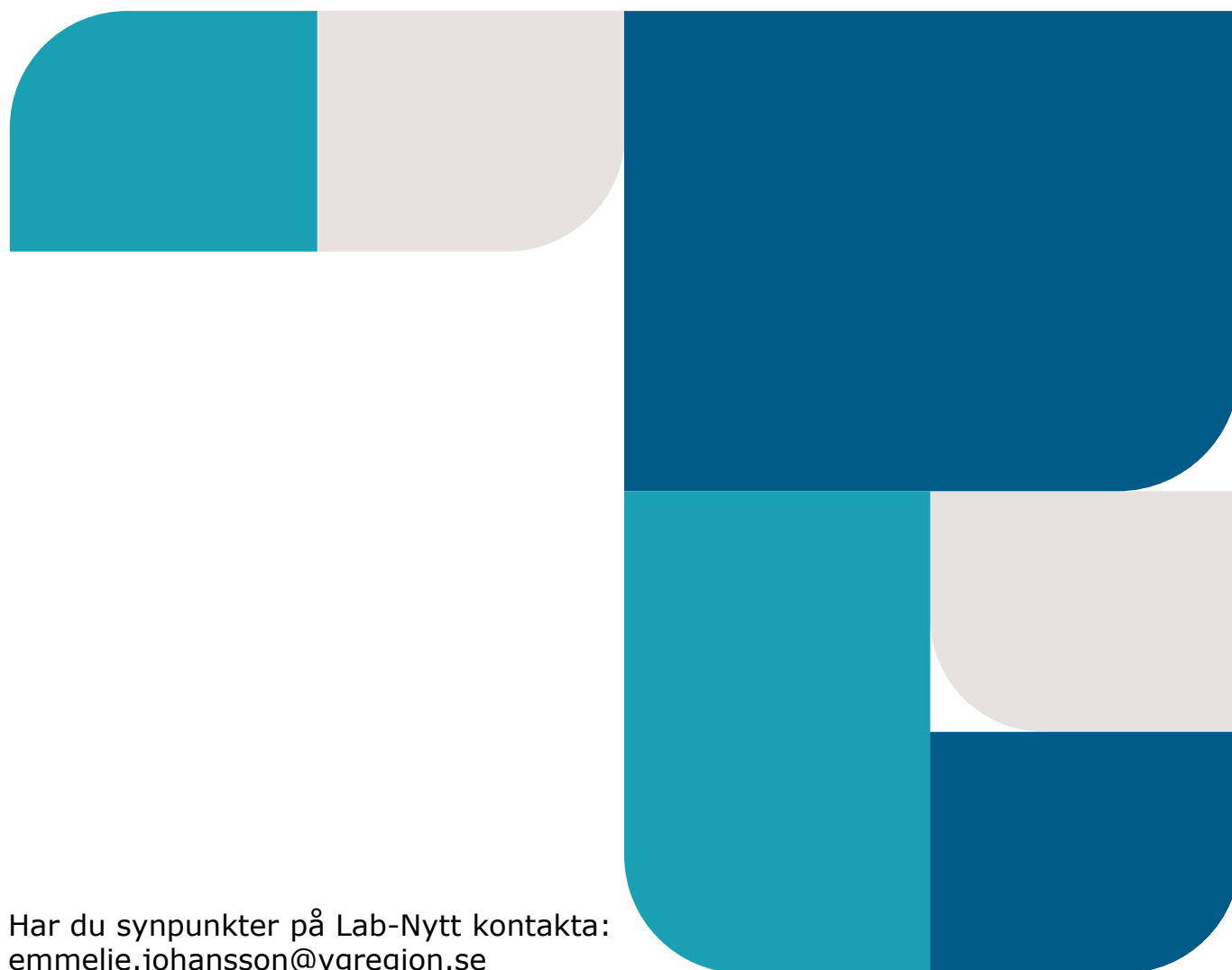
Transfusionsmedicin Borås: 033-6161889

Klinisk patologi Borås: 033-6161895

Klinisk cytologi Borås: 033-6162378

Klinisk kemi och transfusionsmedicin Alingsås: 0322-226320

Klinisk kemi och transfusionsmedicin Skene: 0320-779245

Har du synpunkter på Lab-Nytt kontakta:
emmelie.johansson@vgregion.se